

II UKN 658/98 - Wyrok Sądu Najwyższego

Opublikowano: OSNP 2000/15/594, LEX nr 39592

Wyrok

Sądu Najwyższego

z dnia 25 maja 1999 r.

II UKN 658/98

TEZA aktualna

Prawidłowo sporządzony protokół powypadkowy stanowi dokument urzędowy (art. 244 § 2 KPC), którego treść jest dowodem tego, że miały miejsce opisane w nim fakty oraz że zakwalifikowano je jako wypadek przy pracy.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: SSN Beata Gudowska (sprawozdawca),

Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel.

Sentencja

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 maja 1999 r. sprawy z powództwa Leszka P. przeciwko Przedsiębiorstwu Robót Górniczych "R." w likwidacji S.A. w J.Z. o zapłatę, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 10 września 1998 r. [...]

oddalił kasację.

Uzasadnienie faktyczne

Leszek P., pracujący jako ślusarz pod ziemią, przodowy brygady Przedsiębiorstwa Robót Górniczych w

J.Z., od połowy lipca 1991 r. wykonywał ciężką pracę na stromej pochylni przy montowaniu, bez użycia podciągarki, rurociągu z rur podsadzkowych o wadze ok. 250 kg. Po stawieniu się do pracy w dniu 14 sierpnia 1991 r., jeszcze przed rozpoczęciem czynności pracowniczych, w trakcie oczekiwania na wypłatę wynagrodzenia, poczuł silny ból wieńcowy, rozpoznany następnie jako objaw podwiersrdziowego zawału ściany dolnej serca.

Zawarta w protokole powypadkowym ocena, że opisane zdarzenie nie jest wypadkiem przy pracy, albowiem nastąpiło z przyczyny samoistnych schorzeń, bez zadziałania szkodliwego czynnika zewnętrznego, ostała się po prawomocnym oddaleniu wyrokiem Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Jastrzębiu Zdroju z dnia 23 maja 1995 r. powództwa o jego sprostowanie. W oparciu o ten sam stan faktyczny Leszek P. nowym pozwem zażądał od pracodawcy - Przedsiębiorstwa Robót Górniczych "R." S.A. w J.Z. (w likwidacji) zapłaty kwoty 14.244 zł tytułem odszkodowania. Powództwo to oddalono wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 27 lutego 1998 r. po stwierdzeniu, że zawał serca, jakiego doznał powód, nie nastąpił w okolicznościach zdefiniowanych w art. 6 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.), albowiem nie doszło do niego wskutek zadziałania istotnej zewnętrznej przyczyny.

Apelację powoda od powyższego wyroku oddalił Sąd Wojewódzki w Katowicach-Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 10 września 1998 r. Przyjmując ustalenia faktyczne i dzieląc argumentację prawną Sądu pierwszej instancji, Sąd odwoławczy posłużył się argumentem, że [...] brak w czynnościach pracowniczych powoda takiego czynnika, który stanowiłby istotną współprzyczynę uszkodzenia zdrowia powoda, w rzeczywistości będącego skutkiem daleko posuniętej miażdżycy naczyń wieńcowych.

Kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego powód oparł na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędne - w świetle art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. "przyjęcie, że zawał serca, którego powód doznał na terenie zakładu pracy nie jest wypadkiem przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej zdarzenia". Przytaczając jako podstawę kasacji również naruszenie przepisów postępowania, art. 227 i 235 KPC "przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy", zarzucał nieprawidłowość ustaleń wyroku Sądu pierwszej instancji. Na uzasadnienie obydwu podstaw posługiwał się jednym w zasadzie argumentem, że Sąd drugiej instancji przy wydaniu zaskarżonego wyroku oparł się wyłącznie na aktach sprawy zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego Sądu Pracy w Jastrzębiu Zdroju z dnia 23 maja 1995 r. [...] oddalającym powództwo o ustalenie. Wytknął też, że już w apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 27 lutego 1998 r. zarzucał nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego kardiologa, innego niż powołany w poprzedniej sprawie.

Uzasadnienie prawne

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Roszczenie zgłoszone w pozwie o zapłatę znajduje podstawę w przepisie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.), stosownie do którego pracownikowi, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie pieniężne. Jego przesłanką sine qua non jest stwierdzenie wypadku przy pracy, dokonane w protokole sporządzonym przez zespół powypadkowy w przepisanim trybie. W odniesieniu do wypadku przy pracy, który zdarzył się powodowi, tryb ten przewidywało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1974 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. z 1983 r. Nr 55, poz. 244), nakazujące, aby zespół o składzie wynikającym z § 5 tego rozporządzenia zbadał warunki wykonywania pracy i inne okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku, dokonał między innymi oględzin miejsca wypadku, stanu technicznego maszyn i innych urządzeń technicznych, stanu urządzeń ochronnych oraz przesłuchał poszkodowanego, świadków, a także mógł zasięgnąć opinii lekarza oraz, w razie potrzeby, innych specjalistów. Na podstawie tak zebranych dowodów dotyczących wypadku, zespół powypadkowy sporządzał protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku (zwany dalej "protokołem powypadkowym"), który obejmował swą treścią dokonane ustalenia faktyczne oraz rozstrzygnięcie, czy badany wypadek jest wypadkiem przy pracy oraz czy zachodzą okoliczności, mogące mieć wpływ na prawo pracownika do świadczeń przysługujących z tytułu wypadku, ze wskazaniem dowodów stanowiących podstawę takiego stwierdzenia oraz ze szczegółowym uzasadnieniem (§ 11 ust. 2 rozporządzenia).

Prawidłowo sporządzony przez zespół protokół powypadkowy stanowi dokument urzędowy (art. 244 § 2 KPC), którego treść jest dowodem tego, że miały miejsce opisane w nim fakty oraz że nadano im kwalifikację odnoszącą się do definicji wypadku przy pracy. Na zasadzie art. 252 KPC ten, kto wykaże interes prawny, może żądać, aby ustalenia protokołu powypadkowego zostały zmienione, co oznacza, że nie są wiążące dla sądu powszechnego (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1973 r., III PRN 35/73, OSNCP 1974 Nr 5, poz. 95).

W kasacji powoda nie były kwestionowane fakty, lecz ich ocena prawna, skutkująca stwierdzeniem, że wypadek z dnia 14 sierpnia 1991 r. nie spełnia przesłanek wymaganych definicją z art. 6 ustawy. Podważanie tego rozstrzygnięcia dokonywane jest w kasacji w drodze wytknięcia Sądowi Wojewódzkiemu niewyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy o odszkodowanie przez pominięcie dodatkowych dowodów z opinii lekarzy biegłych z zakresu kardiologii i pulmonologii. Skarżący zażądał, aby ocena ta została dokonana na nowo, w oderwaniu od prawomocnych ustaleń i ocen dokonanych w postępowaniu

zakończonym wyrokiem Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Jastrzębiu Zdroju z dnia 23 maja 1995 r. [...], utrzymanym w mocy przez Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach-Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 12 października 1995 r. [...].

W postępowaniu cywilnym sądy samodzielnie dokonują oceny każdego stanu faktycznego, z którego powód wywodzi swe roszczenie. Ocena taka była także dokonywana przy wydaniu zaskarżonego wyroku, a Sąd Wojewódzki dokonał jej na podstawie dowodu z akt Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju [...]. Ograniczając zakres postępowania dowodowego do tego dowodu, nie naruszył wskazanych w kasacji przepisów art. 227 KPC i art. 235 KPC, skoro w tym właśnie postępowaniu wyczerpane zostały wszystkie dowody konieczne dla rozstrzygnięcia, czy wypadek powoda był wypadkiem chronionym w prawie ubezpieczeń społecznych. Należy podnieść, że Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju przeprowadził żądany obecnie dowód z opinii biegłego lekarza kardiologa. Opinia tego biegłego nie była przez powoda kwestionowana, toteż Sąd Rejonowy mógł na jej podstawie orzec, że schorzenie powoda nie było skutkiem wypadku przy pracy, ale schorzeniem samoistnym, z tytułu którego nie przysługują świadczenia odszkodowawcze. Skarżący nie wykazał, jaki wpływ na wynik sprawy miało pominięcie w obecnym postępowaniu dowodu z opinii innego biegłego, ani też przekonywująco nie uzasadnił potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego pulmonologa.

W takim stanie rzeczy Sąd Najwyższy stwierdził brak istnienia podstaw, na jakich skarżący opierał żądanie orzeczenia kasatoryjnego, i orzekł na podstawie art. 393¹² KPC.